Izhaja
vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Velja:
za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:
Upravništvo „Mira“ v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Glasilo koroških Slovencev

Leto XXVI. V Celovcu, 21. septembra 1907. Štev. 40.

Današnja številka obsega 6 strani.

Velikovška jagnjeta.

Liberalni časniki poročajo, da hodi po velikovški okolici dvoje ljudi, ki ljudem odgovarjajo, pošiljati svoje otroke v nemško velikovško šolo. Ta vest mora vsakega rodoljuba razveseliti, a ne verjamemo, da bi dotična dva gospoda imela kaj uspeha. Gluhemu se zaman trobi; tukaj bo treba leta in leta delati proti vplivu mesta Velikovec, treba bo polagoma dokazati sadove pametne vzgoje, potem šele se bo stvar obrnila.

Velikovčani pa se bojé, in vest jih peče. Neki Velikovčan piše v „Bauernzeitung“: V velikovških šolah se noben slovenski otrok ne odtujuje svojemu narodu; vsi, bodisi Nemci, bodisi Slovenci, se enako poučujejo, le da je treba s Slovenci imeti več potrpljenja. Vsakateri slovenski učenec bo moral temu pritrditi. Šola si ne prizadeva germanizovati, njen namen je le, vzgojiti otroke v rabljive državljane.“

Na to moramo pa vendar javno vprašati: Če je v velikovški šoli 80% slovenskih otrok in se v nobenem razredu ljudske šole, tudi v prvem ne, z otroci ne govori nobena slovenska beseda, izvzemši v veronauku — kako potem more dotični dopisnik trditi, da se nikdo ne odtujuje narodu? To je pa neznanska nesmisel, da se vsi enako poučujejo (alle werden gleich behandelt)! kajti pedagog z eno trohico razuma in ljubezni do mladine bi moral reči, da se mora slovenski otrok slovenski poučevati, nemški pa v nemškem jeziku.

Verjamemo, da je treba „potrpljenja“ s slovenskimi otroci, ali boljše rečeno slovenskim otrokom je treba potrpljenja z nemškimi učitelji, kajti učitelj ali šola ima ljudstvu služiti, naše ljudstvo pa ni zato na svetu, da dela nemško učiteljstvo ž njim svoje blazne eksperimente.

Dotični dopisnik pa vendar malo preveč pove: „Otrokom se odpirajo pri tem oči o stvareh, o katerih imajo učitelji v duhovskih šolah (Pfaffenschule) vzrok molčati.“ Tukaj moramo javno vprašati: Kakšen namen pa imajo naše javne šole, plačane od ljudstva, zakaj pa so nam učitelji? Kako pa ti ljudje odpirajo otrokom oči? Mar ne smemo o teh ljudeh sumničiti, da pričenjajo že v meščanski šoli tisto delo, ki ga obžalujemo povsod na gimnaziji in na visokih šolah? Da sejejo sovraštvo zoper vero in duhovščino. Dokler se nam to ne pojasni, svarimo vse ljudi pred to šolo, o kateri „Bauernzeitung“ pravi: „Dass man hiebei über dies und jenes die Augen aufmacht, worüber man in den Pfaffenschulen zu schweigen Ursache hat, ist selbstverständlich.“

Na to frivolno javno pripoznanje pozivljamo č. duhovščino, naj iz lec svari ljudstvo pred temi šolami. Dà, č. duhovščina je to dolžna, dokler šolska oblast ne poskrbi, da se bo poučevalo strogo po učnem načrtu. Ljudje naj se opozore na te prežalostne razmere. Kdor hoče dati svoje otroke izobraziti, naj jih da drugam, ne v Velikovec, kdor pa svarila ne posluša, naj dela, kar mu drago.

Pri ti priložnosti nemško-narodna gospoda zopet tolče svoje piškave orehe. Imenovani list pravi, da naša doba terja od kmeta več znanja, da delavnost in spretnost ne zadoščate več, da je treba inteligence, to kmetje že davno uvidevajo in hočejo, da se razvije kmetsko šolstvo. A temu se protivijo ljudje (duhovniki), ki so sovražniki olikanim ljudem. Boj zoper velikovške šole pa je navdahnjen po sovraštvu zoper nemščino. Otroci naj se ne učé nemški, naj ne čujejo nič o — nemški kulturi!!!

Da bi bila res šola — brezkončna šola prava pot k sreči — morali bi na svetu že imeti nebesa. V dvajsetih letih pa k temu ni treba preroka, to ljudje ne bodo več umeli, kako je bilo mogoče, da se je tako dolga leta podiralo ljudsko blagostanje po šoli. To je naše, to je mnenje vsega ljudstva — izven politične stranke, ki drži z vsenemškimi učitelji. Pameten in praktični Slovenec dobro ve, da mu je treba znati tudi nemški, a znati nemški — in samo nemški je vendar kaj drugega. Človek potrebuje klobuk, kaj ne? A on ne potrebuje samo klobuka, marveč najprej svojih hlač, da ne bo nag letal po svetu. Tako pa se duševno oblači v šolah neumnosti naše ljudstvo, daje se mladini — blaženi nemški klobuk, sicer pa grejo v svet nage sirote z izobrazbo, katero lahko pomiluje ves svet, le naša šolska oblast ne, ker je ona menda duševno še bolj naga, kakor naš ubogi kmet, ki si vsaj po berilu slovenskih časnikov, knjig družbe sv. Mohorja in po raznih društvih dobi nekoliko izobrazbe, naša šolska gospoda pa je zadovoljna s tem, kar ji ponuja liberalni časnikar, za pedagogične misli pa menda nima časa.

Občni zbor „Slomšekove zveze“.

Dné 7. septembra se je vršil občni zbor slovenskega krščansko-mislečega učiteljstva, ki je zbrano v „Slomšekovi zvezi“. Ta zbor in ustanovitev novega društva za krščanske učitelje na Goriškem, ki se je vršila zadnji čas, ste dve velezanimivi prikazni v zgodovini novodobne krščanske organizacije vseh stanov. Na Goriškem je led prebit! Nasilstvo liberalnega učiteljstva je strto in 44 učiteljev je javno pristopilo h krščanski zvezi. V Ljubljani pa je kranjsko krščansko učiteljstvo vkljub sklepu jugoslovanskega učiteljskega društva v Radovljici, da se shod „Slomšekove zveze“ s silo prepreči, vendar le zborovalo. Dve važni prikazni! S tem se izkaže krščanska organizacija kot taka, ki obsega vse stanove, ki torej ne izključi nobenega stanu kakor socijaldemokracija, ki oznanuje razredni boj nižjih stanov proti višjim.

Gosp. predsednik, državni poslanec Jaklič, otvori zborovanje ter ožigosa liberalna glasila: „Učiteljskega Tovariša“ in „Sl. Naroda“, ki imenuje krščanko misleče učitelje: „Četo mežnarjev“ in „črno pobarvano družbo“. Poslanec g. Povše zakliče učiteljem: „Zbrali ste se, da hočete delovati v duhu Slomšekovem ter vcepljati mladini čut za slovenski jezik, ob enem pa gojiti tudi verski čut.“ Obeta, da se bodo slovenski poslanci jako zavzemali za učiteljske težnje. G. vladni svetnik Detela poudarja pomen stanovske organizacije za strokovno izobrazbo. G. dr. Lampè začrta učiteljstvu važno vlogo v društveni in gospodarski organizaciji ljudstva. Ako si stojita učitelj in duhovnik ob strani, ima ljudstvo neomejeno zaupanje do njih! Tisto ljudstvo pa, ki je tako srečno, da za njegovo blagostanje in višjo izobrazbo delata učitelj in duhovnik sporazumno, tudi svojih učiteljev nikdar pozabilo ne bode ter se bo potegovalo za nje. Gosp. nadučitelj Primožič primerja revno kranjsko učiteljstvo štajerskim, ki se nahaja v boljših gmotnih razmerah. Hlapcem in deklam se boljše godi, kot iz začetka učiteljem. Posebno zanimivo je razpravljala gdč. Mira Regalijeva. Učiteljica naj gre ven iz šole med ljudstvo. Naj vodi mladino kot poklicana voditeljica Marijine družbe. Naj jo izobrazuje z berilom in poukom. Naj izobrazi mladino v dekliških delih, v šivanju pletenju, v kuhinji! — Krasne misli! — G. nadučitelj razvija veliki načrt krščanske vzgoje. Človek je ustvarjen za posvetno in nadzemeljsko srečo! Tista vzgoja, ki se ozira samo na prvo, je enostranska, tako delajo liberalni učitelji. Edino prava je vzgoja, ki se ozira na obojno: to je krščanska; torej vzgojimo mladino po krščanskih načelih!

Agrarni shod v Aussee-ju.

Agrarnega shoda v Aussee-ju so se udeležili iz Koroške gg. poslanci Grafenauer, Walcher in dr. Steinwender. Da socijalni demokratje niso šli tja, je odpustljivo, manj odpustljiva je brezbrižnost in nemarnost raznih vsenemških junakov. Hvale in priznanja vreden je pa poslanec dr. Steinwender, ki se ni zbal psovk in napadov stranke, ki ji je doslej pripadal in je zdaj potegnil s poslanci kršč. socijalnega mišljenja.

Na shodu se je razgovarjalo o regulaciji gozdnih in pašniških servitutov in o sredstvih, s katerimi bi se dalo opomoči pomanjkanju poslov na kmetih.

Dr. Steinwender je naglašal, da ima shod namen, združiti zastopnike planinskih dežel k skupnemu nastopanju v servitutnih zadevah. Če potem vlada poslancev ne bo poslušala, pričela se bo agitacija med ljudstvom. O važnosti teh vprašanj ljudje izven planinskih dežel nimajo pojma, a tudi gospodje v uradnih pisarnah teh reči ne razumejo dosti. Govornik je razkladal križe in težave, ki jih imajo upravičeni posestniki pri gospodi in njenih uradnikih. Do zdaj poljedelsko ministrstvo pritožb ni hotelo poslušati, a zdaj so se stvari predrugačile. Vlada zdaj hoče iti na roke tistim deželnim zborom, ki si žele pomagati sami. Zdaj se mora storiti odločen korak, da se nam ljudje ne bodo smejali.

Dr. Steiwender predlagal je potem resolucijo:

„Na agrarnem zboru v Aussee-ju zbrani poslanci planinskih dežel hočejo vplivati v deželnih zborih in pri c. kr. vladi, da se takoj postavno varujejo gozdne in pašne pravice kmetov.

Te pravice se morajo iznova uravnati, kjer so stare pogodbe morebiti pomanjkljive, in kjer so se godile v teku časa večje premembe; zlasti se morajo pravice uravnati tam, kjer dotična zemljišča ne zadoščajo, da se upravičencem da, kar smejo terjati.

Določiti se mora, kako se naj take pravice odplačujejo, kako se naj v bodoče zavarujejo, kako se naj pri prepirih kratko in primerno rešujejo razne težkoče.“

Razgovora se je udeležil tudi g. Grafenauer; pojasnjeval je svoje pomisleke zoper odkupovanje takih pravic in terjal, da se odpravi § 9 gozdne postave.

G. Walcher je stavil vladi vprašanje, zakaj država željam ljudstva nasprotuje, ko vendar v svojih gozdih dela z velikim primankljajem.

Posl. Hagenhofer je govoril o pomanjkanju poslov na deželi in je predlagal resolucijo:

„Da se vzdrži kmetski stan in v občno korist brani redno kmetsko gospodarstvo, je treba nemudoma delati z vsemi sredstvi, da ostane kmetom toliko ljudi, kolikor jih potrebujejo za delo.

Kot pripravna sredstva naj služijo:

1. Ljudska šola se naj na deželi tako uravna, da bodo otroci dobili veselje in ljubezni do poljedelstva, in da se bodo v ljudski šoli naučili za gospodarstvo potrebnih reči.

2. Treba je skrbeti, da se največ ko mogoče poslom omogoči, ustanoviti si svoj lastni dom. To se lahko zgodi, če se dovolijo postavne udobnosti za delavska stanovanja na deželi.

3. Za posestnike in za vse delavce na kmetih naj se takoj uvede zavarovanje za starost in obnemoglost.

4. Najprej ko mogoče se mora določiti, da se posestva pri sprejemanju od starišev cenijo le po čistem donesku.

5. Da ne zgube posestva vso vrednost, je treba kmetske pridelke varovati s primerno colnino.

6. Kmetsko zadružništvo naj se odločno podpira.

7. Kmetskim delavcem naj se olajša službovanje pri vojakih.

Naročujte edini koroški slovenski list »Mir«!

8. Mladoletnim ljudem naj ne bo dovoljeno iti v službo ali iz nje brez dovoljenja starišev ali varihov."

Resolucije so se soglasno sprejele.

Koroške novice.

Jugoslovanski minister. Mnogo se piše v zadnjem času o tem, da bi južni Slovani, t. j. Slovenci, Hrvatje in Srbi, dobili svojega ministra-rojaka, kakor jih imajo Nemci, Čehi in Poljaki. „Mir" se s tem vprašanjem doslej še ni bavil, ker je mnenja, da se stvari temmanj koristi, čimveč se o nji piše. Vsaj doslej se je z razpravljanjem političnih naših teženj po časopisih doseglo navadno nasprotno od tega, kar se je doseči hotelo. No, pa ker je stvar v javnosti že enkrat sprožena, odpadejo pomisleki tudi za nas, tembolj ker se nekdo v „Narodu" tudi radi jugoslovanskega ministra zaganja v naše politično vodstvo in išče dlake v jajcu. Če bi bilo od nas odvisno, bi jugoslovanskega ministra že davno imeli. Naše politično vodstvo tudi v tem oziru ni spalo, četudi svojih korakov ni obesilo na veliki zvon. Dobro vemo, da nam tudi potem, če dobimo svojega ministra, ne bodo letela pečena piščeta v usta; vendar je gotovo, da bi naš minister-rojak marsikateri naskok na naše pravice preprečil in marsikaj zlasti pri nastavljanju uradnikov dosegel. Sedaj se s slovenskimi uradniki posebno v mejnih pokrajinah na nečuveno krivičen in brezobziren način pometa — potem bi imeli svojega oficijelnega zaščitnika, ki bi kot poverjenik celega slovanskega juga v ministrskem svetu imel brez dvoma vplivno besedo. Če hočemo res realno politiko delati, ustvariti si moramo najprej podlago zanjo, dobiti moramo besedo neposredno pri vladi, v ministrskem svetu — sicer ostanemo slej ko prej politični berači, ki jih vlada vidi le v slučaju najhujše sile in jih za izkazane usluge plačuje seveda tudi le po beraško. Kdo naj bi se prvi vsedel v mehki fotelj jugoslovanskega ministra-rojaka, to je za nas precej postranska stvar — glavno je, da se nam sploh prizna pravico do zastopstva v ministrskem svetu. Osebe se menjavajo, naprava ostane.

Deželni zbor. 16. septembra. Danes se je otvorila 3. seja koroškega deželnega zbora. Po pozdravu deželnega glavarja se je predložilo več prošenj in interpelacij in so se stavili številni uvodni predlogi. Prošnje in interpelacije so bile določenim odsekom prideljeni. Posl. Steinwender (nem. nac.) stavi predlog za premembo postave vodnih pravic, za novo uravnavo in zagotovljenje gozdnih in pašniških pravic, o zadevi posojil hipotečne banke in pobiranja prispevkov pri izvrševanju lovskih pravic. Posl. Pirker (n. nac.) predlaga odpis prispevkov k užitnini za stranke, katere se bavijo s poljedelstvom; tudi vpraša v zadevi škode, prizadete po povodnji v Löllingu in o borbi proti žganjski kugi. Nazadnje se je vršila volitev odsekov. Kakor prej, tako tudi sedaj ni bil noben ud deželnozborske manjšine voljen v odseke.

4. seja dne 17. septembra. Posl. dr. Angerer (n. n.) predlaga, da bi se korake o zadevi zidanja nove beljaške mestne šole pospešilo. Deželni odbornik baron Aichelburg predloži načrt postave za varstvo pečnice (Edelweiss) in dišeče rutice. Dež. odb. Hönlinger predloži poročilo črez predlog umrlega poslanca Kotza v zadevi starostnega zavarovanja kmetskih uslužbencev, in dež. odb. Lemiš pa poročilo za vpeljavo kurzov v zadevi zboljšanja planinskega delovanja.

5. seja dne 18. septembra. Deželni zbor vzame na znanje, da vlada ne dovoli, da bi dežela užitninski davek v najem vzela. Poročilo in predlog deželnega odbora v zadevi razdelitve občine Spodnji Dravograd se dostavi juridično-političnemu odseku. Dež. posl. Krampl (k. s.) vloži od večine posestnikov Sp. Dravograda podpisano prošnjo, da bi se razdelitev opustila. Predlog in poročilo o zadevi postave za izbor bikov se odda gospodarskemu odseku, ravno tako poročilo in predlog o zadevi vzreje žrebet celakov na Osojskih Turah, kakor tudi poročilo in predlog o zadevi konjereje na Koroškem.

Na celovški pripravnici je iz učiteljskega osobja izstopila cela vrsta starih gg. profesorjev. Šli so to jesen v pokoj gg. Braumüller, Lákomy, Nekheim, Gugl in Apih. Braumüller je bil odločen „Kulturkämpfer", nasprotnik krščanskega mišljenja. Morebiti ga v starosti še kje pamet sreča. Vsaj pravi nekoč slavni učenjak Humboldt: „V starosti pride človeku med drugimi nepriličnostmi tudi tista, da mu pride izkušnjava, spreobrniti se." Obžalovaje pa vidi slovenska Koroška iz tega zavoda odslavljati se g. prof. J. Apih-a. G. prof. Apih užival je med dijaki največje spoštovanje, spoštovali so ga gg. kolegi in tudi predstojniki, ki se jim ni uklanjal, kadar je bilo treba zastopati svoje versko in slovensko prepričanje. Naj bo g. prof. Apihu spoštovanje njegovih učencev in prijateljev nadomestilo za priznanje, ki bi mu ga bili predstojniki že sami dolžni, ki ga pa niso dali, ker je g. profesor bil vedno Slovenec in katoličan. Vemo, da je minister Gautsch že bil opozorjen na izredno velike zasluge gosp. prof. Apiha in da je zastavil svojo besedo, da pride gospod profesor na mesto, ki bi mu pristojalo, ali obljube se pozabijo. Upamo, da zdaj g. profesor, ko ga nihče ne more več ovirati, tem uspešneje dela na drugi strani v delokrogu, ki se povsod ponuja tistim, ki ljubijo delo in žrtve.

Rodoljub nam piše: „Z ozirom na napad, ki sem ga čital v „Miru" od 31. avgusta, sklenil sem, četudi nerad, odtegniti se čisto narodnemu delovanju sploh, ker se hočem izogniti vsakemu vzroku, da bi se moglo moje življenje, bodisi javno, bodisi zasebno, napadati, navzlic temu, da se pripozna moje rodoljubje in moja delavnost. Pretenkočuten sem, da bi mogel kaj takega prenašati, česar nisem zaslužil."

Za „Učiteljski dom" so darovali: Hranilnica in posojilnica v Svetni vasi 50 K, Beljaško omizje v Trstu 10, A. Oražem v Guštanju 4, Celovški klub iz pušice 30; g. Fr. Štiftar, profesor v Kalugi na Ruskem, 5 K. Za stavbeni zaklad: Pet. Vilč, kmet v Prosovičah 4·40; Andr. Pečar, kmet v Droboljah 2; Jakob Otovic v Prosovičah 1, Ferd. Schleicher v Droboljah 1, Josip Klemenc v Poddobravi 1, Anton Erat na Zili 1, Pavel Jobst v Prosovičah 1, Jan. Kržišnik na Malem Selu 0·50; Janez Serajnik, kmet na Zili 0·40. Iskrena hvala vsem darovalcem. Živeli nasledniki!

Poročil se je dne 17. t. m. na Bledu gosp. dr. Josip Vl. Ferjančič, c. kr. okrajni komisar v Celovcu, z gospico Meto Finžgar-jevo z Brezij. Dne 19. septembra se je poročil v Gradcu v cerkvi presv. Srca Jezusovega tudi njegov brat g. Konštantin Ferjančič, rudarski inženir v Ljubnem z Miciko Noetzold. Najiskrenejše čestitamo mladima družinama!

Celovec. (Obsojeni nemški narodovci.) Dne 9. in 10. septembra vršila se je v Celovcu velika obravnava zoper vsenemštvo v Wolfsbergu. Družba sv. Jožefa ima v imenovanem mestu svojo hišo, v kateri stanuje poslovodja Leer. Tega so vsenemci, ko je bila volitev končana, napadli, potem so napadli še hišo, pobili okna in uganjali še druge vsenemške ljubeznivosti, ki jih iz političnega življenja vsi poznamo. Celovška sodnija jih je zdaj poučila, da tudi na Koroškem ni vse dovoljeno. Obsojeni so bili: Karl Wasserbacher na 3 mesece zapora, Viharnik Fr. 14 dni zapora, Rok Mihelič 5 dni, Fr. Zych na 40 K ali 4 dni zapora, Viljem Grossman na 30 K ali 3 dni, Vaclav Hornof 3 dni zapora, K. Schnablegger 30 K ali 3 dni, Viktor Zill 20 K ali 2 dni, Karol Schatt na 10 K. Morebiti se bodo ti junaki pri kaši spametovali in drugič pustili krščansko-socijalno stranko pri miru. Pri tem pogrešamo le vsenemške voditelje. Ljudstvo vsemu ni krivo, marveč nekateri hujskači, in tem bi bila kaša in ričet posebno zdrava.

Celovec. Frankfurtarice je dal župan Neuner pred deželno vlado v Celovcu razobesiti. Proti temu je deželni predsednik Hein ugovarjal, in ker se celovški magistrat za to ni zmenil, je ukazala deželna vlada frankfurtarice odstraniti. Zavoljo te odredbe je nastal v torek polom v občinskem svetu, in so gospodje mestni očetje dognali, ker so visele frankfurtarice na zemljišču mesta Celovca, ima pač samo občinski svet pravico do njih in ne c. k. vlada, in da je v tem slučaju vlada kratila pravice občine. Pri tej priliki so pa ti gospodje pozabili, da je pod njih varstvom stoječi celovški magistrat s silo ulomil v poslopja Slovencev in tam odstranil slovenske zastave, je torej kratil hišni red in pravico Slovencev. Torej celovški občini slabo pristoja pritoževati se zoper c. k. vlado. Občina dala je sama slabi zgled, na katerega se zdaj lahko tudi drugi sklicujejo.

Celovška okolica. (Mladi tatovi.) V celovški okolici zbira se vsa mogoča sodrga. Posestniki in vrtnarji tožijo, da jim na polju in v vrteh ni več ničesar varno. V Št. Rupertu so zasačili dne 12. sept. tri fante šolarje, ki so si bili vsak eno vrečo krompirja nakopali na polju g. Grilca. Kaj pa, ko bi slavno c. kr. okrajno glavarstvo malo strožje gledalo na red, ko bi občinam naročilo strogo izvajati postavo zoper konkubinate? V srečo bi bilo to za delavce same, za posestnike in sploh za vse. Ti ljudje delajo poštenim delavcem nepošteno konkurenco, ti ljudje uničujejo naše trgovce, ker jemljejo blago vsak mesec kje drugje, a plačujejo nikjer, ker jim nimaš nič vzeti; ti ljudje uničujejo hišne gospodarje, ker ne plačujejo stanarin; ti ljudje uničujejo prodajalce živil, uničujejo črevljarje in krojače. Edini, ki ima od njih dobiček, so šnopsarije in pivovarne. To je neka splošna vrsta ljudi, ki prihaja obče škodljiva, a kdo bo napravil red, ko oblasti za to nimajo smisla?

Št. Jakob. Za „Narodno šolo" v Št. Jakobu v Rožu so darovali: Iz nabiralnika na Sv. Višarjih 9 K; F. Brežan, pek. mojster v Št. Ilju, 40 K; Jože Peterman, župnik na Otoku, 130 K; M. Krejči, župnik v Borlah, 20 K; M. Golob, kaplan v Ljubnem (zbirka), 25 K; Jožef Sovič v Slov. Gradcu 10 K; J. Ramoveš, župnik v Poljanah, K 12·48; Neimenovana iz Podkraja 5 K; dr. M. Potočnik, profesor v Mariboru, 40 K; Mačič na Reki (Št. Jakob v R.) 20 K; g. župnik v Idriji ob Savi 5 K; J. Kuhar, stavec orgelj v Zakamnu, 10 K; Kazen radi nepotrebnega nemčurjenja 5 K. Vkup 331·48 K. Vč. g. župnik Peterman je daroval cel svoj prvi kvinkvenij z željo, naj bi ga posnemali še drugi rodoljubni duhovniki. — Vsem darovalcem se najiskreneje zahvaljuje

Matej Ražun, župnik.

Vrba. (Tatovi.) Ponoči od 8. na 9. sept. ulomili so tatovi v neko tukajšnjo vilo in pokradli obleke ter precej zlatnine in dragocenosti.

Beljak. (Popravljanje farne cerkve.) V Beljaku so začeli popravljati mestno župno cerkev. Ena najlepših cerkvenih zgradb na Koroškem, je bila ta cerkev popravljanja že dolgo potrebna. Sedanji marljivi dekan se je dela lotil in upati je, da se častno dovrši. Pri tej priložnosti moramo Slovenci vprašati: Kaj pa dela c. k. finančna prokuratura z akti, ki se tičejo farnega stolpa? Kakih 30 let sem si mesto Beljak svoji farni stolp in razobeša na njem pri svojih vsenemških slavnostih svoje frankfurtarice. Ali gg. uradniki spijo, vsaj je že minulo več kot leto dni, odkar jim je prišla stvar v roke.

Z Dobrača. Dve kapelici stojite vrh Dobrača, prav na vrhu gore nemška, malo spodaj v steni slovenska kapelica. Na angelsko nedeljo bila je ena teh kapelic od župnika iz Bleiberga, g. Hagga, posvečena, potem ko so jo letos zopet lepo popravili. A ta cerkev je — nemška! Spodaj pa samotari zapuščena in pol razpadla, da ne samo pol razpadla, marveč pol podrta slovenska, ki pripada župniji Čače in je menda last g. vit. Holenija. Da imamo Slovenci na mestu, kamor prihaja toliko tujcev, kamor prihaja vsako leto več tuje gospode, cerkev, ki je bolj siromašna, kakor hlev v Betlehemu, to ni častno. Ali se naj cerkev podre, ali pa naj popravi toliko, da bo zopet cerkvi vsaj nekoliko podobna.

Zgornja Koroška. (Spreten čebelar.) V Lendorfu je bival posestnik A., ki je imel vedno veliko čebel; vedno se je hvalil, da so njegovi roji najplodovitejši. A ljudje niso razumeli, kako je mogoče, da se raznim čebelarjem toliko čebel pokrade. Nazadnje so začeli nekaj sumničiti. Posestnik A. pa je čutil nevarnost in izginil; pravijo, da je šel na Bavarsko.

Bistrica nad Beljakom. (Greh in posledice.) Dvajsetletna hčerka gostilničarja M. služila je v Beljaku, in si prislužila otroka. Stariši so branili, da vzame človeka, ki je imela z njim znanje, in zdaj je dekle novorojenemu otroku z nožem prerezalo grlo in mrliča skrilo v postelji. Seveda se zločin ni mogel prikriti. Dekle je spravilo vso družino v žalost in sramoto in sebe v največjo nesrečo. A to v tej vasi ni kak izreden slučaj. Zaporedoma so se godila taka žalostna dejanja: Delavec P. je šel pred kratkim v Dravo, in oskrbnica barona Gersheima ustrelila se je v hiši svojih staršev v cvetoči mladosti. Take so posledice brezverske šole. A ni šola sama kriva, krivo je razuzdano življenje, ki se po šolskih letih že prične, ko ljudje ne znajo ali ne morejo več varovati mladine, zlasti deklet. Treba bi bilo polovico gostiln zapreti in godbe in veselice omejiti na eno desetinko tega, kar se ljudje zdaj veselijo v svoj pogin.

Marija na Zili. „Ljudska knjižnica" pri Mariji na Zili proda po zelo znižani ceni ali zamenja z leposlovnimi knjigami vseh doslej izišlih 13 zvezkov Lampe-Krekovih „Zgodb sv. pisma" in več „Letopisov" in „Zbornikov" Slovenske Matice. Prosimo ob enem p. n. rodoljubkinje in rodoljube knjig za našo obmejno knjižnico. Hvaležno se sprejemajo tudi darovi v denarju za vezavo in nabavo knjig. Pošiljati se naj izvoli na „Župnijski urad pri Mariji na Zili, p. Beljak."

Brdo pri Šmohorju. (Pozor, rodoljubi!) Smolo imajo naši nasprotniki. Ker ne dosežejo svojega namena, Brdo germanizirati, so sklenili socijalni demokratje iz Šmohorja, s pomočjo nemških nacijonalcev, ustanoviti na Brdi socijaldemokratično društvo. Pa tudi rdečkastim socijem, dasiravno so njih voditelji kovači in ključarji, in kateri se pustijo rabiti za orodje nemškonacijonalcem, se ne bo posrečilo ponemčuriti občino Brdo in s ponarejenimi ključami odpreti vrata Nemcem v slovensko trdnjavo. Preneumni so, da bi z lisičjo zvitostjo razstrelili skalo, na kateri stojimo bratje,

trdno, ko zidovi grada. Bratje, pokažite jim, da se jih ne bojite, razobesite dne 29. t. m., to je na naše žegnanje, slovensko zastavo. Pokažite jim, da ne greste na lim in da nepremagana stoji „Straža ob Zili“. Na zdar!

Trbiž. (Samomor.) V Trbižu se je dne 11. sept. ustrelil neki podlovec 5. bataljona. Pravi se, da je med manevri poneveril nekaj denarja za menažo, in ko se je zdaj od njega terjal račun, se je ustrelil.

Borovlje. (Nemci.) Na „Tombola mit viele schöne Beste“ je vabil „Vorstand“ od rdečega pevskega društva „Stahlklang“ borovsko gospodo. Taka nemščina se seveda samo v Borovljah lahko bere in sliši. Mati Germanija je lahko ponosna na svoje borovske gospode. Sociji, le nemški bodite!

Borovlje. (Prazen semenj.) Zadnji ponedeljek je bil živinski semenj nepričakovano slabo obiskan. Kmetje iz okolice so prignali vseskupaj kakih 70 glav, kupcev pa ni bilo nobenih. Vzrok je najbrž ta, ker je bil semenj prepozno in napačno po časopisih naznanjen.

Borovlje. (Pobožne želje.) Za finega in visokega gospoda se šteje znan Riegerjev šlibarček. V svoji domišljavosti je kričal na ‚pošti‘: „Olle, die živio schreinen, kern auf'n Scheiterhaufen.“ (Vsi, ki živijo kričijo, spadajo na grmado.) Sicer nam je to popolnoma vseeno, kar si želijo različni borovski skribonti, zavoljo njih še nas davno ne bodo žgali, pač pa bi jim svetovali mi, posebno Riegerjevemu šlibarčku, da si sami porežejo predolge jezike in zmečejo na „haufen“. Še pes ne bo šel mimo, škode pa tudi ne bo nobene.

Bajtišče. (Nesreča.) Velika nesreča se je zgodila minuli teden v naši tovarni. Janezu Pretnerju je tekoče železo štrknilo v obraz. Eno oko mu je izteklo na mestu, drugo pa je tako poškodovano, da najbrž tudi z njim ne bo več gledal ljubega solnca.

Dirka na Vresu se je vršila v nedeljo dne 15. septembra. Vozili so žrebci in kobile, ki so last konjerejcev in na Koroškem vzrejeni. Daljavo 2000 metrov je prevozil g. Schubernig Beno iz Št. Vida v 4·58 min., Pagic Jakob v Voglici v 5 min., Ahac Jožef v Št. Petru pri Celovcu v 5·32 min.

V dirki za 3—8 letne koroške konje so vozili: 1. Schubernig Beno iz Št. Vida. 2. Rappl E. iz Brez. 3. Taušic Simon v Grabštanju.

Za državno priznanje (Staatspreis) so vozili: 1. Taušic Jožef v Trdnji vasi. 2. Taušic Sim. v Grabštanju. 3. Železnik Karol v Gospi Sveti. 4. Taušic Štef. v Golovici. 5. Rappl E. v Brežah.

V 4. dirki za triletne in starejše domače konje sploh so vozili: 1. Kronšahner Jožef v Čelovcu (3000 metrov v 6·9 min.). 2. Šubernik iz Št. Vida v 6·10 min. 3. Rappl v Brežah v 6·44 minutah.

Posebne plemenske premije so dobili: 1. Taušic Štef. v Golovici. 2. Taušic Jožef v Trdnji vasi. 3. Železnik Karol v Gospi Sveti.

Št. Rupert. (Zblaznel tesar.) Orožniki so v Gospi Sveti zaprli tesarja Sušnika, ki je bil lani sedem mesecev v norišnici in se ga sumniči, da bi bil on v Št. Tomažu zasmodil. Našlo se je pri njem užigalic in oglja.

Otmanje. (Požar.) V soboto, dne 14. sept., zjutraj med 2. in 3. uro, pogorela sta posestnika Mrak in Šajnik v Nici vasi. Zgoreli so jima vsi pridelki.

Pokrče. (Vojaške vaje.) Letošnji cesarski manevri so segli tudi do nas. Vojakov vseh vrst smo imeli kot listja in trave. V petek dne 6. septembra pa je bila glavna bitka med Št. Tomažem in Pokrčami. Ves dan so streljali s puškami, topovi in z novimi strelnimi stroji, da se je zemlja tresla. Še noč ni mogla ukončati vojske. Zmagal je ta dan 3. kor. Cesar je opazoval zanimivo bitko raz griča pri Timenici.

Pokrče. (Vojaška godba) je igrala pri slovesni sv. maši pri nas na Malo Gospojnico. Kaj takega pa se še ni zgodilo, kar pomnijo naši starčki. Bosanski polk je namreč pri nas prenočeval. Imel je s seboj tudi vojaško godbo. Na župnikovo prošnjo pa je prijazni polkovnik g. Kolarevič takoj dovolil, da sme iti vojaška godba na cerkveni kor. Igrali so „pred stolom tvoje milosti“ in pa „romarje“ iz Lohengrin.

Št. Tomaž. (Požar) je v nedeljo dne 15. sept. ponoči ob $^1/_4$11 upepelil v Domačji vasi pri Košeju skedenj z vso krmo in žitom. Tudi 16 prašičev in 11 ovac je zgorelo. Škoda je velika. Sreča še pri vsem, da ni bilo vetra, sicer bi šla vsa vas.

Škocijan. (Čebelarski shod) je priredilo zadnjo nedeljo po maši naše „Bralno društvo“. Poleg domačih čebelarjev se je zbralo tudi nekaj sosednih. Govoril je urednik in naučitelj g. Fr. Rojina in Šmartna pri Kranju. Strokovno predavanje, ki je trajalo nad pet četrt ur, se je sukalo o početku, razvitku in delovanju „Slov. čebelarskega društva“, o medu za pitanje in o pitanju čebel, o izberi in prezimljenju plemenjakov itd. Ogledal si je požrtvovalni čebelarski strokovnjak še nekaj čebelnjakov po okolici, ter se potem vrnil v domovino, spremljan od naše najsrčnejše zahvale. — Okoli Velike noči se zopet namerava napraviti sličen shod, na katerem se bo govorilo o ravnanju s čebelami od spomladi do jeseni ter o premakljivem satovju, na kar že sedaj opozarjamo. Zum, zum!

Sinčavas. (Prste zgubil.) Pri mizarskem mojstru Schützu v Sinčivasi prišel je pomočnik s prsti v stroj, ki mu jih je tri odtrgal. Spravili so ga v bolnišnico.

Velikovec. (Kmetijska šola.) Dne 4. nov. se zopet prične kmetijska šola v Velikovcu in traja pet mesecev. V šolo se sprejemajo fantje, ki so 16. leto starosti že dovršili. Mesečno je treba v internatu plačati 36 K, za ljudi, ki so brez sredstev, je nekaj podpor (stipendij) na razpolago. Prošnjo za sprejem je treba vložiti do 15. oktobra. — Kakor bi se šole veselili, ko bi bila slovenska in nepristranska, tako obžalujemo, da so nemško-narodni poslanci morali v deželnem zboru reči, da nosi cimo propada v sebi. Žal, da je vso gospodarsko gibanje v rokah političnih strank. Tukaj vodi šolo g. Šumi, sicer Slovenec, a Šumija vodi menda g. Nagele, vsenemški poslanec. G. Šumi bi lahko vzorno delal, a vodnika nima pravega.

Dobrlavas. Vč. g. Mat. Randl, prošt v Dobrlivasi, se zdravi sedaj v Gradcu pri usmiljenih bratih. Prestal je hudo operacijo na desni nogi (na kosti) in še sedaj ni izven nevarnosti. Se priporoča duhovnim bratom in drugim v pobožno molitev.

Dobrlavas. C. kr. pošta se je preselila v hišo slovenske posojilnice (kjer je trgovec gosp. Paar in bralno društvo). Sedaj pa nekateri posestniki ne puste na svoji zemlji postaviti stebrov za brzojavno žico; pred vsemi se upira trgovec Taurer iz lahko umljivega vzroka.

Globasnica. (Obsojen.) Posestnik Marka Lušin v Globasnici bil je zaradi uboja na pet mesecev in vsakih 14 dni en post obsojen.

Žitaravas. (Občinske volitve.) Priziv, katerega so vložili Slovenci proti občinski volitvi v III. razredu, je naša nemško-nacijonalna vlada po sedmih mesecih za Slovence neugodno rešila. Usmilila se je pri državnozborskih volitvah propadlega Seifric-a in mu hotela ohraniti vsaj še občinski prestolček. Različne zavarovalnice že imamo. Najnovejša bode menda zavarovalnica nemško-nacijonalnih županov proti izgubi občinskega stolčka pri c. k. deželni vladi. C. k. deželna vlada pravi: Poizvedbe so dokazale, da so se resnično v več slučajih delile v občinski pisarni že popisane glasovnice. A po izpovedi občinskega predstojništva so se delile popisane glasovnice le na izrecno željo pisanja neveščih oseb. Sila se ni delala. C. kr. deželna vlada je tedaj vprašala samo v celo zadevo zamotano občinsko predstojništvo in drugega nobenega, in to se imenuje potem poizvedba. Zato še enkrat povemo c. k. deželni vladi, da se je godilo ravno nasprotno. Le na izrecno zahtevo so se zamogle dobiti nepopisane glasovnice; enemu volilcu, ki popisanih glasovnic ni hotel sprejeti, pa v občinski pisarni sploh nepopisanih glasovnic vkljub njegovi izrecni zahtevi niso izročili. Naš znani, z resnico vedno skregani dopisun lažnivega ‚Štajerca‘ je porabil to priliko, da zopet udari po Slovencih. Niti enega slučaja, tako piše lažnivi kljukec, niso mogli dognati klerikalci, da bi se ravnalo pri volitvi protipostavno, grdo so lagali, c. k. vlada je razvidela iz volilnih aktov, da se je vršila volitev popolnoma postavno itd. Dopisunček lažnivi, si že pozabil, kaj pravi c. k. deželna vlada v rešitvi? Vkljub nasprotnemu poučenju vladnega zastopnika, tako piše c. k. vlada, je bilo 6 pooblastil zavrženih. Vzrok, zakaj so se ta pooblastila zavrgla, je nepostaven. Pomanjkuje nam prostora govoriti natančneje o vsaki točki priziva, piše Štajerc. Kaj ne, lisjak, grozdje je prekislo. Malo po barabsko pozmerjati je seveda lažje. Iz te zagate si je c. k. vlada pomagala le s tem, da pravi, da od omenjenih volilcev, katerih pooblastila so se nepostavno zavrgla, nobeden priziva ni podpisal. Izgovor je dober, če ga tudi mačka na repu prinese. Kar piše dopisunček o državnozborski volitvi in o nosovih, katerih letos ni konca in ki, če bo šlo tako naprej, postanejo daljši kot kravam roge, se je gotovo zmotil v naslovu. Tako dolgega nosa pač še ni zlepa kdo dobil, kakor ga je dobil Seifric o priliki državnozborske volitve. Tudi stari občinski odbor njemu ni mogel pomagati. Volitev se ni smela vršiti v njegovi hiši, moral je iti samega sebe volit v Žitarovas in nazadnje je bil še tako zaželjeni mandat fuč. Za „Štajerčevo“ lajanje se mi malo zmenimo, neustrašeno korakamo naprej svojo pot. Pri teh občinskih volitvah priborili smo si II. razred in v III. razredu smo vkljub silnemu pritisku zaostali le za 20 glasov. V treh letih se pa zopet vidimo.

Reberca. (Lep shod.) Zborovanje, katero je napravilo slovensko in krščansko izobraževalno društvo „Trta“ v Žitarivasi dne 8. kimavca pri nas, je bilo izvrstno obiskano. Govor je bil zanimiv, igralo se je vobče dobro, a žalibog veliko ljudi ni moglo nič slišali in videti. Le krčmar „pri zvitem rogu“ s svojim mogočnim glasom obvladal je nabito polne prostore. Pri prosti zabavi so nas kratkočasili vrli lovanski tamburaši in pevci iz Železne Kaple. Napitnica sledila je napitnici. Navdušenje za našo sveto narodno in versko stvar je bilo velikansko. To zborovanje je bil najboljši odgovor, katerega so dali vrli Reberčani lažnivemu „Štajercu“ in njegovemu puhloglavemu dopisunu iz znanega kraja.

Možica. (Moderni občinski odbor.) V občinski seji dne 19. jun. 1907 predlagal je g. Fr. Kraut kot občinski svetovalec, da naj se plača cerkovnika in organista, ki je bila dovoljena dne 16. jun. 1906, v znesku mesečnih 20 K, zopet ustavi. G. Kraut je svoj predlog utemeljeval baje s tem, da cerkvena ura ne kaže prav, in da se je iz Možice v „Mir“ pisalo. Za ta predlog bila sta pa samo g. Kraut in župan Stopar, proti predlogu je pa nastopilo pet odbornikov in en svetovalec, g. Anton Pratnekar. Torej ne more biti sprejet predlog g. Krauta. Dne 30. junija so nekateri odborniki od g. župana zopet zahtevali novo sejo, ki se je sklicala na dan 24. julija, ker pa zadeva, ki so jo zahtevali odborniki, ni bila na dnevnem redu, le-ti odborniki niso prišli k seji. Razpisala se je druga seja za dan 26. avg., vršila se je pa šele 6. sept. Pri tej seji je terjal g. Pratnekar, da se stvar z organistovo plačo uredi, na kar sta župan in g. Kraut izginila iz občinske pisarne, brez da bi se bilo moglo priti do pravilnega sklepa. Žal nam je, da g. Kraut in g. Stopar, ki sta sicer dobra gospodarja in blaga moža, ne držita bolj s krščanskim ljudstvom, ki bi jima bilo hvaležno in bi jih imelo visoko v časti, ko bi v politiki pustila učitelja in držala s krščansko-socijalno stranko.

Za ljudske knjižnice so nadalje darovali slov. akad. fer. društvu „Gorotan“: Gosp. Josip Mankoč pri Sv. Petru na Krasu 28 knjig (razun ene vse Mohorjeve); g. Jože Zmajev v Celovcu 6 knjig (Mohorjevih); nekdo poslal v prosveto slovenskega življa na Koroškem 70 kron; g. Fr. Stelé, zborovodja „Lire“ v Kamniku, 2 zvezka dr. Tavčarjevih povesti. Prisrčna hvala! Cenjene rodoljube prosimo, da naj nam ne pošiljajo knjig družbe sv. Mohorja, ker jih imamo že dovolj, tembolj pa prosimo drugih knjig in denarnih sredstev. Prispevki blagovolijo poslati podpisanemu. Za odbor:

iur. Rafko Petrič na Lešah, p. Prevalje.

Društveno gibanje.

Katoliško politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem bo imelo svoj že težko pričakovani občni zbor na dan 10. oktobra. Predpoldne bo shod zaupnikov, popoldne občni zbor.

Učiteljski dom napravi svojo odborovo sejo v sredo dne 25. septembra v uredniški sobi, Pavličeve ulice 7. Gospode odbornike vljudno vabimo k seji, da se lažje sklepa o podporah, ki se prosijo.

Izobraževalno društvo Rožek priredi dne 29. t. m. na Šmihelco shod pri Rutarju v Dolinčicah ob 3. uri popoldne z igro: „Sanje“, tamburanjem in petjem. K obilni udeležbi vabi odbor.

Radiše. Naše kat. slov. izobraževalno društvo priredi v nedeljo dne 22. septembra t. l. po poldanski službi božji, to je ob 3. uri popoldne, v svojih prostorih v župnišču svoj letni občni zbor s sledečim sporedom: 1. Pozdrav. 2. Tajnikovo poročilo. 4. Volitev odbora. 5. Zanimivi govori. 6. Skioptična predstava. Vse prijatelje kot neprijatelje društva vabi odbor. — Naj se občnega zbora udeležijo tudi tisti, ki se povsod navdušujejo za narodno stvar. Naj to tudi v dejanju pokažejo. Torej na noge dne 22. t. m. in vsi na zborovanje, ker bodo zares zanimivi govori. Kdor izostane in se ne udeleži letnega občnega zbora, ni vreden, da je član društva imenovan.

Šmihel pri Pliberku. Da naše izobraževalno društvo vendar noče spati, pokazalo je v nedeljo, 8. t. m., ko je priredilo shod z veselico in igro. Ker se stvar ni mogla veliko razglasiti, je bila udeležba srednja. Deklamaciji gosp. Abrahama in govoru g. Rožmana je sledila igra „Črevljar“, ki je morala vsakega poslušalca spraviti v dobro voljo, ker se je igrala res izvrstno. Smejati smo se morali kratki pameti Blaževi in pretkanemu sleparju baronu Stradežu;

dopadel nam je jezavi, a dobri in usmiljeni dr. Lopnik ter bogati Valentin; sočutje smo imeli s Tončkom in od lakote onemoglim Opeko. Igralcem, večinoma dijakom, moramo na uspehu res čestitati. — Društvo si je v zadnjem času nabavilo več lepih knjig, med drugimi vse Jurčičeve spise, tako, da bo stavljeno nalogo lahko spolnovalo. Okoličani, zima se bliža in tedaj si bodete dolge zimske večere krajšali s čitanjem knjig. Te pa dobite v društvu, zato pristopite, saj koristi bodete imeli veliko.

Libuška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda vabi svoje ude in vse somišljenike iz Pliberka in okolice k poučno-zabavnemu shodu, katerega priredi v nedeljo dne 22. sept., ob 4. uri popoldne, v Škofovi gostilni v Vogrčah. Na sporedu so govori, šaloigra, petje in druga poštena zabava. Odbor.

Zahvalno romanje na Sv. Goro pri Gorici. V nedeljo dne 13. vinotoka t. l. namerava se napraviti iz Beljaka in okolice poseben romarski vlak na slavno božjo pot pri Gorici. Udeležiti se romanja morejo le možje in mladeniči, ženske in otroci se ne sprejmejo. Obiskovanje božje poti naj bi bilo v zahvalo za letošnjo dobro letino. Vlak se odpelje okoli desete ure iz Beljaka in obstane na postajah: Bekštajn, Blače, Ledenice in Podrožčica, kjer lahko vstopijo udeleženci onih krajev. Nazaj se vrne iz Gorice dne 14. vinotoka okoli 2. ure popoldne. Kdor se hoče tega romanja udeležiti, naj se takoj priglasi pri g. župniku Jurij Trunk, Sv. Križ-Beljak. Ob enem z naznanilom udeležbe naj se vpošlje tudi voznina, ki znaša tja in nazaj z romarskimi stroški vred za osebo 5 kron. Ako bi se ne zbralo najmanj 300 udeležnikov, se vplačana voznina vsakemu vrne. Oglasila se sprejemajo le do 6. vinotoka, torej do rožnivenske nedelje, na poznejše oglasbe se ne bo več oziralo. Od 7. vinotoka naprej se bodo udeležencem doposlali vozni listki in tudi majhna romarska znamenja. Slovenci iz beljaškega okraja, pridite v mnogem številu. Možje in mladeniči, pokažite, da ste Bogu hvaležni za prejete dobrote.

Družba sv. Cirila in Metoda je sklenila, da proda svojo zalogo knjig, ki obsega sledeče: „Knjižnica za mladino“, à 40 vin.; „Rudolf Habsburški“, à 40 vin.; „Igre in pesmi za mladino“, à 1 K 60 vin.; „Franc Jožef I.“, à 30 vin.; „Baron Čehovin“, à 30 vin.; „V. Vodnika pesmi“, à 30 vin.; „Materine sanje“, à 12 vin.; „Sv. Ahacij“, à 30 vin.; „Ciril in Metodova knjižnica“, à 30 vin.; „Mat. Ravnikar“, à 20 vin.; „Ljubezen do mamice“, vez. à 70 vin.; „Junaki“, vez. à 70 vin., nevez. à 60 vin.; „Mučenci“, à 90 vin.; „Naš cesar“, à 30 vin.; „Cerkve in zvonovi v dekanatu Kranj“ (knjiga zgodovinske vsebine, zanimiva zlasti za Gorenjsko), à 1 K. Vse te knjige ima g. Bonač v Ljubljani, kamor naj se blagovolijo cenjeni naročniki obrniti. — Pisarna družbe sv. Cirila in Metoda pa ima precejšnjo zalogo dr. Jos. Vošnjakovih dramatičnih del, in sicer: „Lepa Vida“, drama v petih dejanjih, in „Doktor Dragan“, drama v petih dejanjih. Igri sta primerni za vsako knjižnico, cena à 60 vin.

Družba sv. Cirila in Metoda je izdala umetniško izdelane sprejemnice za vse redne svoje člane in podpornike. Storila je to radi tega, da se članom preskrbi lep viden znak članstva pri naši družbi. Te sprejemnice z umetniško sliko sv. Cirila in Metoda je mogoče tudi v okvir dati. Na sprejemnici je natisnjen tudi izvleček družbenih pravil. Podružnice naj bi naročile večje število teh sprejemnic, s katerimi naj bi privezale tesneje ude naši družbi. Vsak, ki prejme to sprejemnico, naj bi plačal vsaj 20 vin., — seveda bi bil višji znesek družbi še bolj všeč.

Trgovsko društvo. V Kranju se je ustanovilo društvo slovenskih trgovskih sotrudnikov, katero je imelo v soboto, 7. t. m., svoj ustanovni občni zbor in na istem se je izvolil sledeči odbor: Predsednik g. Mat. Kokelj; podpredsednik g. Herman Deisinger; tajnik g. Joško Urek; blagajnik g. Hinko Bartl; odborniki: g. Pevc Franc, g. Koželj Jos., g. Petek Miha, g. Dobevc Osvald, g. Šmalčič Ivan, vsi trgovski sotrudniki v Kranju. Društvo ima svoj sedež v Kranju in delokrog po vsem Slovenskem. Za naš narod, oziroma trgovstvo, je velikega pomena.

Narodne stvari.

Velikovec. (Pojdimo v Trst!) V Velikovcu se nekdo repenči, kakor kak star maček. Repenči pa se dotični gospod nad veroučitelja, ker se je moralo v 5. razredu ljudske šole dati dvajsetim učencem nezadostni red v veronauku. „Eine Tatsache, die sich kaum irgendwo in Kärnten ereignet haben dürfte,“ piše ‚Bauern-Zeitung‘. Ta list pravi naprej, da le katehet ne zna privesti učencev do pravega znanja, in da se s tem hoče preprečiti prestop teh učencev v meščanske šole. Morebiti je sodba resnična, ki se je že večkrat čula, da je stanje ljudske in meščanske šole na vsem Koroškem najslabše izmed vseh šol! Velikovčani so dobili pred par leti Nemca kateheta, gospoda, ki je pastiroval na mnogih krajih, morebiti se še spominjajo, kako je ta sodil njihovo šolstvo. Velikovec je moral dobiti k ljudski šoli še meščansko šolo — ki bi bila prazna, če bi gg. učitelji ne izpraznovali takorekoč po sili ljudsko šolo in mašili vse v meščansko šolo, vse kar ni popoln kretin. Nekaj plev puste še zadi, in te pleve so v Velikovcu in njegovi okolici vsled delovanja „nemške kulture“ pleve najslabše vrste. Teh naj katehet dovede do potrebnega znanja. „B.-Z.“ pravi, da se morajo gospodje duhovniki vreči ven. Damo jim drugi nasvet: Pojdimo v Trst po „rdečega princa“, ta bo kar svoje ljudi postavil za veroučitelje in furali bomo, da bo kar veselje. Žalostno je, če ima šola kje tako slab materijal. Vzrok pa je neumno vsenemško poučevanje, ki se tukaj vrši že 40 let. Sad tega kulturnega dela se vidi v številnih idijotih, ki polnijo predmestja slavnega nemškega mesta Velikovec, središča nemške kulture na Spodnjem Koroškem!

Premeščenje. Okrajni glavar g. Janko Kremenšek v Logatcu, kateri je služboval svoječasno v Velikovcu in je torej koroškim Slovencem dobro znan, je imenovan za deželnovladnega svetnika in prideljen v službovanje pri deželni vladi v Ljubljani. Čestitamo.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. (Nova sv. maša.) Mislil sem, da bode spretnejša roka opisala prelepo slavnost nove sv. maše, ki jo je obhajal pri nas štajerski rojak, č. g. Žel, kateri pa si je izbral Koroško za svojo bodočo domovino. Dan 18. avgusta je bil v resnici slavnosten dan za našo župnijo in veliki del Slovenskih goric. Pri velikanski podružnični cerkvi Sv. Treh kraljev se je zbralo gotovo do 5000 ljudi. Z mogočnim glasom je v vznešenih besedah res krasno pridigoval framski župnik, č. g. Muršič, o dolžnostih, sladkostih in trpljenju duhovništva. Takih govorov slišimo malokje. Na domu primicijantovem se je potem po stari šegi in navadi razvila tridnevna veselica. Pomenljive govore so imeli ob tej priliki gg. Gomilšek, Muršič st. in Poljanec. Veselo in ginljivo je bilo, ko nastopi preprosta kmetska deklica Uršika Setnikova, ena izmed 78 venčanih družic, ter v preprosti domači besedi napije gosp. novomašniku in materi njegovi. In veste komu še se Korošci niso mogli dovolj načuditi? Rekli so, da imajo dobre glasove slovenski fantje in dekleta na Koroškem, a slovenjegoriški pevci in pevke jih prekašajo. Dopadlo se je Koroščem tudi to, da se je vkljub veliki in raznoliki veselici, vršilo vse prav pošteno brez razuzdanega plesa. Želimo č. g. novomašniku veliko sreče in blagoslova, da bi tam gori na slovenskem Koroškem dolgo let uspešno deloval za čast božjo in srečo ljudstva.

Trgovski koledar za l. 1908, ki ga izdaja slovensko trgovsko društvo „Merkur“ v Ljubljani z obsežno vsebino, stane 1 krono, po pošti 1 krono 20 vin.

I. Slovenski trgovsko-obrtni žepni koledar za l. 1908, kakor tudi trgovska knjižnica, se priporočata slovenskim trgovcem in obrtnikom. Založil Fran Zelenik, knjigovodja v Ljubljani.

Veličastni nastop narodne delavske organizacije v Trstu. V nedeljo 1. septembra popoldne je bil prvi javni shod narodne delavske organizacije v Trstu. Dasi ta organizacija obstoja šele dober mesec, vendar se je zbralo na ta shod črez 3000 oseb. Nanj je prišlo kakih 50 slovenskih socijalnih demokratov v družbi 150 furlanskih socijalistov, ki so imeli namen, razbiti shod. Načrt se jim je pa bridko ponesrečil, kajti Slovenci so jih pometali na prosto, ko so začeli motiti zborovanje. Shod se je nato mirno vršil in dokončal. Govorili so dr. Mandič, Jaklič, Škrlj in dr. Rybař. Po shodu je korakala množica zborovalcev po mestu v kolonah po 6, mirno in dostojno. Policija je hotela parkrat razbiti sprevod, a se ji ni posrečilo. V ulici Fontana je prišlo do malega spopada. V bližini ultrairedentovske kavarne Chiozza so se zbirali italijanski liberalci, Mazzinijanci in socijalisti, ko so pa zagledali nebroj slovenskih delavcev, upadel jim je pogum, in razpršili so se. Pred „Narodnim domom“ je pa kmalu iz tisoč in tisoč grl zabučala pesem „Hej Slovani“, na kar so se množice mirno razšle.

Brezkončno modri „Štajerc“ jih že dalj časa v „Miru“ ni dobil po nosu, zato je postal zopet predrzen. Za danes mu stavimo sledeča vprašanja o njegovih trditvah v zadnji številki z dne 15. t. m.: 1. Kdaj se je kmetu grozilo s peklom, ako misli z lastno glavo? 2. Kdaj se je kmeta prepričavalo, da je greh, ako ne ostane neumen? 3. Kdaj se je kmeta navduševalo za malenkostne, neumne, slabotne stvari? 4. Kdaj se je vzgojevalo v kmetu babjeverje, sililo se ga v verski in narodnostni fanatizem, napravilo se ga duševno odvisnega od vsake farške kuharice? 5. Dalje izrablja v isti številki besede presvitlega cesarja, ki jih je govoril deželnemu predsedniku koroškemu, namreč: „Naj bi mirno skupno delovanje vseh prebivalcev te dežele . . . doneslo srečno bodočnost,“ v tem smislu, kakor da smo Slovenci tisti, ki delamo prepir in zgago! Zakaj „Štajerc“ išče rogovileže tam, kjer jih ni, in ne tam, kjer so, namreč pri nemškutarjih in Nemcih? 6. Zakaj se je „Štajerc“ zlagal, da „cesar ni hotel Grafenauerja sprejeti“? Na ta vprašanja naj resnicoljubni in vsevedni „Štajerc“ odgovori, sicer bomo začeli pisati: „laže kakor ‚Štajerc‘“, „neumen kakor ‚Štajerc‘“, „hinavsk kakor ‚Štajerc‘“ itd. Končno še beremo v isti številki to-le: „Cesar pač dobro ve, kaj pomeni ‚patrijotizem‘ tistih ljudi, ki se valjajo v prahu pred vsako uniformo, za hrbtom pa delujejo za ‚vseslovanstvo‘ in za razbijanja avstrijskega cesarstva.“ Tako torej pri Slovencih ne najde največji „patrijot Štajerc“ avstrijskega domoljubja! Patrijotični „Štajerc“, povej nam, kaj pa pomenijo pri Nemcih in nemškutarjih besede, kakor „heil“, „Die Wacht am Rhein“, frankfurtarice, plavice? „Štajercu“ svetujemo, da si pride ogledovat patrijotizem naših Nemcev na Koroško, kadar obhajamo cesarjev god ali rojstni dan. Tam si naj pogleda naša mesta. Kako žalostno bi pač kvakal „Štajerc“ dne 18. avgusta t. l. v Velikovcu, ko ni bilo nikjer drugod zastav, kakor na cerkvi, kapitelskih hišah, „Narodnemu domu“, javnih poslopjih in pri Slovencih: gg. Čarfu, dr. Hudelistu in Karpfu!

Zatiranje narodnih manjšin. Ogrski naučni minister grof Apony je član mednarodne mirovne družbe. Kot tak je imel v mestu Št. Louis (Amerika) neki mirovni govor, ki so ga poslušalci navdušeno odobravali. Američani pač ne vedo, kako se lepe besede dostikrat nič ne strinjajo z življenjem. Apony govori v Ameriki o miru in spravi, doma pa preganja z drugimi vred slovaške in druge narodne manjšine, da tem ne preostaja dostikrat nič drugega, kot iskati si v Ameriki novo domovino. Povodom teh Aponyjevih paradnih govoranc pisal je danski pesnik v Monakovem zbrani mirovni konferenci: „Ne gre, da so ljudje udje mirovnih konferenc, ki doma delajo silo narodnim manjšinam. Grof Apony je kriv ostudnega nasilstva, ki se dela Slovakom. Ko bi jaz (Björnson) prišel na kongresu z njim vkup, ne bil bi miroval, predno bi se njega spravilo ven.“ Na Ogrskem se zlasti v šolah dela z vso silo proti raznim narodnostim, ki niti zasebnih svojih šol ne smejo imeti, če ne dokažejo, da se otroci poučujejo ogrski. „Vsaka sila do vremena.“ In naši vsenemci? Kaj bi delali ti, če bi država bila v njihovih krempljih?

Nemški zdravniki. Dne 10. sept. zborovalo je v Solnogradu „Društvo nemških zdravnikov v Avstriji“, katerega predsednik je dr. Kraker v Gradcu, — če se pravilno poroča, — je to eden izmed vsenemških verskih odpadnikov. Govornik je dejal, da zdravniki nimajo tiste pridobitne spretnosti, ki jo imajo židje (besitzen nicht den ausgeprägten Erwerbs- und Geschäftssinn), da pa imajo vendar neko pravico, dobiti svoje delo plačano. Da se pride do tega smotra, treba postavno uvesti nov zdravniški red (Ärzteordnung). Treba je tudi reformirati zdravstveno postavodajstvo, treba organizacije za nemške zdravnike, ki daje udom pravne pomoči in posreduje pri nameščenju zdravnikov. Treba je določiti najmanjše plačilo (Mindesthonorar), treba zavarovanja za bolezen, starost, onemoglost, treba penzijskega zavoda. Treba je napraviti zapisnik nemških zdravnikov na podlagi društvenega zapisnika. Vsaki nemški zdravnik naj pristopi društvu in pri nameščanju naj se vedno ozira na društvenike. (Glej „Grazer Tagblatt“ dne 13. sept.) Tukaj se zopet pripravlja za naše slovensko ljudstvo nova nevarnost, zlasti za Koroško in Štajersko, nevarnost, ki se ji moramo zoperstaviti o pravem času. Kar zadene gmotno stanje zdravnikov, težko rečemo svoje mnenje. A zdi se nam, da imajo spretni, vestni zdravniki zelo lep zaslužek, najspretnejši lahko rečemo, več zaslužijo, kakor škof ali deželni predsednik. Seveda ni vsaki tako spreten in marsikateri izmed njih tudi ne bo na rožicah imel postlano. A na drugi strani moramo reči, in vsakdo, ki ljudstvo pozna, bo pritrdil, da se naše ljudstvo ne upa k zdravniku, ker se boji včasih gorostasnih računov. V mestu ne, tam zdravniki niso predragi, ve se poprej, da računa za ordinacijo 1 ali 2 kroni, ali na deželi umirajo kmetje in kmetice, še več pa umre delavnih ljudi, ker se revno ljudstvo ne upa k zdravniku, ki mu morebiti mora za obisk plačati 10, 20, 30 do 50 kron. Tega ljudje ne zamorejo, mislijo si, more-

biti bo pa tako boljše, in res se bolezen poleže, ko denejo mrliča v grob. Torej, zdravnik pravi: Premalo zaslužim. Ljudje pa zdravnika ne kličejo, ker je predrag. Srednje poti pa gospodje ne iščejo; ko bi manj računali, bi več zaslužili. V velikih mestih sevéda so razmere drugačne. Z vso odločnostjo se pa moramo Slovenci braniti zoper takozvane „narodne“ terjatve nemških zdravnikov. Le-ti hočejo napraviti zapisnik nemških zdravnikov, vsaki zdravnik naj bo prisiljen njihovemu društvu pristopiti, kajti društvo bo delalo na to, da dobijo službo le društveniki. Vemo, da vsa nemška gospoda smatra Koroško za nemško in leta in leta se zdravi naše ljudstvo po nemških zdravnikih — približno tako, kakor živinozdravnik zdravi junca, s katerim se ni treba razgovarjati. V naših popolnoma slovenskih krajih imamo popolnoma nemške zdravnike in — kakšne? Polagoma se seveda ti gospodje nauče tudi kaj slovenščine, ali kaj pa do tistega časa? In vse to se godi — zlasti iz nemško-narodnih ozirov — brez usmiljenja z ljudstvom, brez da bi se zbudila vest ljudem, ki so temu krivi, kajti kdo šteje bolnike, ki morajo radi tega v zemljo, ker jih zdravnik ne razume. Tudi to se mora spraviti bolj v javnost in priti mora čas, ko se bodo naše občine vzdignile kakor en mož zoper tako nesmiselno in brezobzirno nastopanje vsenemških politikov, kajti ti in le ti so pripravljeni, doprinašati vse vnebovpijoče hudobije, če ima od tega stranka kaj koristi.

Šolske stvari.

Imenovanje učiteljev. Imenovani so bili v seji deželnega šolskega sveta dne 13. sept. gg.: Nadučitelj Rudolf Mörtl v Črnečah za Libeliče, Jožef Poznik v Podpeci za Zg. Libuče, Ferd. Kogelnik za Žitarovas, Janez Pintar v Kotljah za Rabelj, Ferd. Stress za Čanjče, Karol Nagy za Karnburg. Definitivna učitelja sta postala gg.: Anton Kosiareg v Vrbi, Anton Pirker v Vratah. Nadučitelj Janez Bruk pride v Vrbo, učiteljica Zima pride iz Velikovca v Volšberk, gdč. Zych v Velikovcu pride na meščansko šolo v Velikovcu; Marija Ortwein pl. Molitor pride v Borovlje, Em. Tomas iz Rožeka v Trg, in podučitelj E. Podlipnik iz Gorij v Ovčjovas.

Gozdarska šola v Celovcu. Za sprejem v gozdarsko šolo je lani prosilo 28 mladeničev, 12 se jih je sprejelo. Poučevalo se jih je, kako je treba varovati gozde in tudi o lesni trgovini. Celovška občina dala je zavodu svojo hišo na Velikovški cesti za pet let na razpolago. Gojenci so plačevali v internatu mesečno 50 K in 40 K šolnine na leto, revnim in pridnim fantom so se dajale tudi štipendije z znesku 100—250 K.

Reforma učiteljišč. Na agrarnem shodu v Ausseeju naglašal je poslanec Hagenhofer, da je treba drugače urediti ljudske šole, in sicer tako, da bodo služile kmetijstvu. G. Fr. Grafenauer je k temu dodal, da je treba nove uredbe tudi učiteljiščem, da bodo učitelji sposobni, kmetske otroke primerno vzgajati. Tudi ta odstavek je bil na shodu sprejet.

Gospodarske stvari.

Nagodba z Ogrsko daje našim politikom mnogo skrbi. Dokazalo se je, da plačuje Avstrija za skupne potrebe preveč, Ogrska pa premalo. Mažari bi morali plačati 6 do 7 milijonov kron več, pa se branijo, kakor pes, če mu hočeš vzeti kost iz gobca. Dunajski list, „N. Fr. Pr.“, piše k stvari nekaj zanimivih podatkov. 1. Odkar trajajo nagodbena pogajanja, so ogrski vrednostni papirji padli v kurzu za 8%, ker se upniki boje razdora in gospodje Mažari na svetu nimajo dosti kredita. Omenjeni list pravi: Ta izguba pomeni že veliko več, kakor plačilo, ki se od Ogrske terja. 2. Ogrska dobi vsled nagodbe izdatno večji del colnine, izdatnega dobička pri užitninskem davku. 3. Dobi mirno posest velikega trga za svoje pridelke. Če Avstrija ne kupi več ogrskega žita, kam ga pa hočejo Ogri izvažati? 4. Ogrskim vrednostnim papirjem ni treba v Avstriji plačevati rentnega davka, kar zviša njihovo vrednost za 2%. 5. Ogri potrebujejo prihodnje leto 500 milijonov kron posojila iz Avstrije, že pri temu posojilu profitirajo 15 milijonov, če je rentnega davka prosto. Iz tega je razvidno, da Ogrska po nagodbi dobi 5 krat toliko, kot ji je treba plačati. Ona bi plačala za skupno gospodarstvo 6 do 7 milijonov več, a ona izgubi 35 milijonov na leto, če se od Avstrije loči. 6. Uživajo Ogri pri Avstro-Ogrski banki največje udobnosti. Ta banka, ki posojuje denar najcenejše, je polna ogrskih menic, in Ogrska sega po ti banki, ki za ogrske menice daje denar avstrijskih dežel, z obema rokama. Zato se naj Avstrija pri nagodbi ne prenagli in naj ne plačuje vseh stroškov sama. Zakaj pa Ogri do zdaj razprav niso hoteli pretrgati? Ker sami brez Avstrije biti ne morejo. Zato bodo tudi plačali, kar je prav, če noče Avstrija biti nespametna in podpirati tisto mažarstvo, ki zatira narode in prepušča kmetsko gospodarstvo blažene dežele razpadu in židovskemu izkoriščevanju.

Veliko mlekarstvo. Nadvojvoda Friderik ima pri mestu Ungar. Altenburg veliko posestvo. Na tem ima 4359 molznih krav, od katerih se namolze v letu 88.244 hektolitrov mleka. Počrez molze ena teh krav v letu 3000 litrov. Pred dvajsetimi leti je ena krava molzla počrez vsak dan 4·8 litrov, zdaj so pa pleme toliko zboljšali, da pride na dan počrez 7·3 litrov. Ko se mleko povsod tako lahko proda, bi morali posestniki pač bolj gledati, da se krave dobro krmijo in da se zboljšuje pleme. Če boljše pleme da na dan 2·5 litra mleka več, je to v letu 900 litrov več. Če se liter le po 6 kr. računa, to je od ene krave 54 gld. koristi več. In če ima kdo 5 ali 10 krav? Torej bi se res izplačalo, da ljudje snujejo živinorejska društva, da po teh društvih napreduje tudi živinoreja in blagostanje kmetskega ljudstva.

Žitni trg.

Iz raznih dežel se je poročalo o slabih tržnih dneh. Ali prodajalci tudi niso preveč žita ponujali, terjali so enake cene, kot so bile doslej in kupci in mlinarji niso hoteli dosti kupovati.

Na Dunaju se je prodajala:

pšenica (Ogrska)	K	12·—
„ (Slovaška)	„	10·90—11·50
rž	„	10·—
turščica	„	7·50
Cinquantin	„	8·—
oves	„	8·50—9·—

V Pragi: pšenica K 11·25—11·75
rž „ 9·50—10·—

Poroča se, da se je ovsa v Severni Ameriki malo naželo; Nemčija, ki prideluje v okraju Magdeburga sicer dosti ovsa, se pritožuje, da novi oves ni suh, da pa je na Bavarskem blago zelo lepo. Moravska je letos pridelala toliko ovsa, da ga spravlja veliko na dunajski trg. Spekulacija dela letos z ovsem.

Goveja živina:

Pitovni voli so se na Dunaju plačevali po	76—88 K
biki po	64—80 „
polpitana živina	60—70 „
pitovne svinje	62—64 „
teleta	52—66 „

Cena krme:

Detelja	6·80—10 K
seno	5·40— 9 „
slama	5·60— 6 „

Razne stvari.

Ponarejeni goldinarji, krone in tolarji po pet kron krožijo po vseh kronovinah. Ponarejeni denar je pravemu zelo podoben; goldinarji imajo navadno letnico 1879 in 1888, kovine po eno krono in po pet kron pa 1900, so sive barve, če se je prime, se čuti kakor da bi bile mastne, so bolj lahke kot prave in imajo ob robu bolj plitev napis. Kdor prijavi ponarejalce, dobi 1000 kron ovadnine.

Davek na avtomobile. Nižjeavstrijska dežela menda namerava naložiti davek na avtomobile. Na veliki avtomobil bi bilo plačati 1000 kron na leto, za avto-kolo 100 do 200 kron. Ljudje, ki si morejo kupovati take vozove, res lahko plačajo davek, morebiti se potem tudi splošno nevarna vožnja z avtomobili malo omeji.

Starokatoliška vera in zakon. Starokatoliška verska družba, ki se imenuje starokatoliška, ker je šele pred 35 leti nastala, je v svoji nezmotljivosti o zakonu sledeče razsodila: „Predstojništvo je sklenilo pripustiti, da se starokatoliški zakon loči. Ker se starokatoliška cerkev drži načela (Annahme), da je zakonska zveza sveta, na nravni in verski podlagi sloneča naprava, in da se naj ne ruši, — da pa izgubi zakramentalni svoj značaj, kadar postane zakon nevaren veri in nravnosti.“ To je salomonska modrost „Ferka“ in drugih starokatoličanov, zakon je svet, dokler — ljudem ugaja — na kvatre!

Nemškonarodovci imeli so svoj „Volkstag“ v Aš-u. Naglašali so, da je treba vzajemno postopati proti „klerikalcem“ za prosto šolo in za zakonsko reformo. Proti klerikalcem je najboljše orožje, iti „proč od Rima“. Terjali so nemško predoblast v državi. Proti ti gonji je naša dolžnost, braniti in terjati versko šolo, krščanski zakon, držati se svoje cerkve — in „svoji k svojim“ vsepovsod!

„Kufeke“. Samo hranjenje z otročjo moko „Kufeke“ brani otroke uspešno pred bruhanjem, drisko, črevesnim katarjem itd. „Der Säugling“, jako poučna knjiga, se dobi brezplačno v prodajalnah ali pa pri R. Kufeke, Dunaj I.

Vabilo
k
35. letnemu občnemu zboru
Št. Jakobske posojilnice v Rožu

dne 22. septembra 1907, ob 3. uri popoldne, v „Narodnem domu“ v Št. Jakobu v Rožu.

Dnevni red:

1. Nagovor načelnika.
2. Potrditev letnega računa.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Raznoterosti.

Po zborovanju bodo igri: „Pri gospodu“ in „Pri fotografu“.

Posojilnični odbor.

Prva največja tvrdka te stroke
priporoča svoje **modno in manufakturno** blago po cenah brez konkurence **na drobno in na debelo.**
Vsi uslužbenci znajo slovenski.
Anton Renko,
lastnik trgovine.
Celovec, Novi trg, vogel Kramarjeve ulice, pri „detelji“ (Kleblattl).

Hiša z gostilno in prodajalnico
v **Šmarjeti pri Velikovcu** se dá s 1. januarjem 1908 v najem. Daljša pojasnila da **Leonhard Sporn** v Hodišah.

Sanatogen
Od več kot 5000 profesorjev in zdravnikov vseh kulturnih dežel sijajno priznan kot najuspešnejše krepilno in oživljajoče sredstvo.
Krepi telo.
Jači živce.
Dobiva se v lekarnah in drogerijah. Brošure zastonj in poštnine prosto po **Bauer in dr.**, Berlin SW 48. Glavno zastopstvo: **C. Brady**, Dunaj, I., Fleischmarkt 1.

Postavno zavarovano. Vsako ponarejanje kaznivo!

Edino pristen je
Thierry-jev balsam
z zeleno znamko „redovnica“. Cena: 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika specijalna steklenica s patent. zamaškom K 5·—
Thierryjevo centifolijsko mazilo
proti vsem se tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinami vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3·60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.
Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši.
Naročila se naslavljajo na:
Lekarnar **A. Thierry** v Pregradi
pri Rogaški Slatini.
Brošura s tisoči originalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinalnih drogerijah.

Steckenpferd-
Lilijsko mlečno milo
izdelek
Bergmanna in dr., Draždane in Dečin ob L.,
je in ostane, kakor kažejo vsak dan prihajajoča priznanja, najboljše učinkujoče lečilno milo za pegavost ter pridobitev in ohranitev nežne, mehke kože in rožičaste polti. — Dobiva se komad po 80 vinarjev v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah, trgovinah z milom in brivnicah.

Slovenci, spominjajte se Velikovške šole!

Vzgojišče za deklice

(Internat)

čč. šolskih sester v ‚Národni šoli'

družbe sv. Cirila in Metoda

v Velikovcu

se priporoča p. n. slovenskim staršem.

V hiši je štirirazredna ljudska šola; poseben ozir se jemlje na pouk v ženskih ročnih delih.

Šolsko leto se začne dne 3. novembra t. l. Plačila 20 kron mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč. šolskim sestram v Velikovcu na Koroškem.

Stoj!

Ali ni

Ceres-jedilna mast (iz kokosovih orehov)

najboljša? Ni samo najfinejša in najčistejša, temveč tudi najcenejša in najizdatnejša mast, kar sem je kedaj kupila!

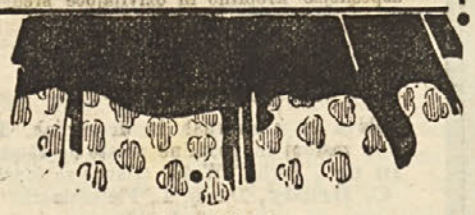

Le poskusite!
Ne bo vam žal!

Matija Russling

Št. Vid ob Glini, Koroško

dobavlja

vse glasbene instrumente

najsolidnejše izdelane, ob polnem poroštvu za najčistejše uglašenje, po najnižjih cenah:

Gosli, kitare, mandoline citre itd. Strune le najboljše vrste. **Akordne harmonike na meh. Velika zaloga glasbil za harmonike za svojeročno vstavo. Cenik na zahtevo brezplačno.**

Črevljarskega pomočnika

takoj sprejme **Jakob Hedenik** p. d. **Dravec** v Žihpoljah pri Celovcu.

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska tovarna orožja

Peter Wernig,

c. in kr. dvorni založnik v **Borovljah, Koroško.**

Ceniki brezplačno in poštnine prosto.

Na prodaj je

lepa kmetija

v Št. Petru na Vašinjah pri Velikovcu na Koroškem. Poslopje je v dobrem stanju. Obokani hlevi, 86 hektarov sveta, lepe njive, 80 birnov setve, velik travnik. Cena 12.000 K. Več pove posestnik **Tomaž Mihael** p. d. **Glančnik** pri Št. Petru.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta št. 19. (Medjatova hiša)

zavaruje

1. **proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvonove, premičnine in pridelke;**
2. **proti prelomom zvonove,** in
3. **za življenje, oziroma doživetje, in proti nezgodam.**

Edina domača slovenska zavarovalnica!

Svoji k svojim!

Vinske in sadne stiskalnice

z dvojnim stiskalom **„Herkules"** za ročno obrat.

Hidravlične stiskalnice

za velik pritisek in velike učinke.

Mlini za sadje in grozdje. Obiralniki.

Povsem **urejene moštarne,** stalne in za prevažanje. **Stiskalnice** za pridelovanje sadnih in jagodnih sokov. **Sušilnice** za sadje in zelenjad, **sadne lupilnike** in **rezalnike. Samodelujoče** patentovane **nosne in vozne brizgalnice** za vinograde, sadje, drevje, hmelj, grenkuljico **„Syphonia". Pluge za vinograde.** Vse te stroje izdelujejo in prodajajo z garancijo kot posebnost v najnovejši sestavi

Ph. Mayfarth & Comp.

tovarne poljedelskih strojev, livarne in parne kovarne.

Dunaj, II./1, Taborstrasse št. 71.

Odlikovani z nad 560 zlatimi, srebrnimi kolajnami itd.

Obširni ceniki zastonj. — Zastopniki in prekupci se iščejo.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2,000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

$4\frac{1}{2}\%$

od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spljetu.

Turške srečke. Sest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8·— za komad.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10·— za komad.

prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.

Lastnik in izdajatelj **Gregor Einspieler,** prošt v Tinjah. — Odgovorni urednik **Ivan Koželj.** — Tiskarna **družbe sv. Mohorja** v Celovcu.